

حرکت

شماره ۷ - بهار ۱۳۸۰

ص ص ۱۱۰ - ۱۰۱

اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیت بدنی در تربیت اسلامی

مجتبی عبداللهی - دکتر احمد فرخی - دکتر خسرو باقری

کارشناس ارشد دانشگاه تهران - استادیار دانشگاه تهران

استادیار دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، تدوین اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیت بدنی در تربیت اسلامی بوده است. یافته‌های تحقیق با استفاده از روش تحلیل محتوا، حاکی از آن است که بین تربیت بدنی به عنوان یک علم و اسلام به عنوان یک دین، می‌توان ارتباط‌هایی را جستجو کرد، به طوری که پیش فرض‌های برگرفته از اندیشه اسلامی، به نوبه خود، بتواند فرآیند نظریه پردازی را در این علم تحت تأثیر قرار دهد. بر اساس دیدگاه اسلامی، چون تربیت بدنی بخشی از تعلیم و تربیت محسوب می‌شود، اهداف آن در جهت اهداف کلی تربیت اسلامی و شامل سه دسته است. هدف غایی تربیت بدنی، همان هدف غایی تربیت اسلامی، یعنی قرب الهی است. اهداف واسطه‌ای، به دو دسته تقسیم می‌شوند: فردی و اجتماعی در نهایت هدف جزئی آن، حفظ سلامت، قدرت و نشاط برای زندگی و فراهم آوردن زمینه معاش در زندگی کنونی و حیات اخروی است. مبانی تربیت بدنی به دو دسته فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود که ناظر بر ویژگی‌های عمومی انسان است. اصول هم به تبع مبانی، به دو نوع فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود که بر ویژگی‌های عمومی انسان استوار می‌باشد و ناظر بر قواعد عام برای تنظیم فعالیت‌های بدنی است. روش‌های تربیت بدنی بر حسب اصول دسته‌بندی شده‌اند.

واژه‌های کلیدی

تربیت، تربیت اسلامی، تربیت بدنی، اهداف تربیت بدنی، مبانی تربیت بدنی، اصول تربیت بدنی، روش‌های تربیت بدنی.

مقدمه

اصول و مبانی یکی از ارکان مهم هر علم و شاید مهمترین رکن آن باشد. علم تربیت بدنی نیز دارای اهداف، مبانی و اصول خاص خود است. البته اصول و مبانی را از فلسفه علم هم می‌توان بدست آورد، لیکن سعی شده است به اسلام نه از دید یک مکتب فلسفی، بلکه به عنوان مجموعه‌ای از دستورات و قوانین دینی نگریسته شود، هر چند بحث اصول و مبانی به طور ذاتی فلسفی است.

تربیت بدنی یک علم کاربردی است که سعی دارد با استفاده از علوم مختلف چون روان‌شناسی و فیزیولوژی، تغییرات مطلوب را ایجاد کند. بنابراین علم تربیت بدنی همان‌طور که بعضی از مبانی خود را از علوم فوق‌فوق اخذ می‌کند، می‌تواند مبانی دینی خود را از منابع اسلامی به دست آورد. این مبانی به علم تربیت بدنی صبغه اسلامی می‌دهد که ما را از مبانی دیگر بی‌نیاز نمی‌سازد.

هدف نگارندگان از بعد نظری، تدوین نظری اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیت بدنی در اسلام است و در جنبه عملی، این تدوین را می‌توان راهنمای عمل قرارداد و زمینه‌ای برای ارزیابی تربیت بدنی موجود فراهم آورد. در این مورد تحقیقات اندکی صورت گرفته است، همچنین منابع فارسی کمتر به این بحث از دیدگاه اسلامی نگریسته‌اند و منابع لاتین هم از دیدگاه دیگری به آن توجه کرده‌اند. داشتن فلسفه و دیدگاه فلسفی برای تربیت بدنی ضروری است. جیم پاری^۱ علت ارتباط فلسفه با علم ورزش را در ماهیت تئوریک تمرین نهفته می‌داند (۱۰). یعنی هر تمرین (عملی) یک ماهیت نظری دارد و آن ماهیات با فلسفه ارتباط پیدا می‌کند. به اعتقاد کیتامورا^۲ فعالیت جسمانی، پایه و اساسی است برای رسیدن به ارزش‌های انسانی (۹).

آرنولد^۳ می‌گوید: در طول دو هزار سال گذشته، ارتباط بین زندگی جسمانی و زندگی اخلاقی از نظر فلسفی و تربیتی همواره مورد بحث بوده است و در نهایت مشخص شده ورزش از نظر تربیتی مفید است و می‌تواند اخلاق را رشد دهد (۱). تربیت بدنی و ورزش دارای نقش‌ها و اهداف اجتماعی،

فرهنگی و تربیتی است، کما اینکه در انگلستان قرن نوزدهم، ورزش چنین بوده است و باید برای رفع مشکلات موجود ورزش به اخلاق و فلسفه اخلاقی و تربیتی ورزش توجه شود، همچنین اصول ورزش بر اساس فلسفه اخلاق پی‌ریزی شود (۴).

وست^۱ و بوچر^۲ هدف از تربیت بدنی را بهبود اجرا و عملکرد بشر و تکامل بخشیدن از طریق فعالیت جسمانی مناسب می‌دانند. همچنین از مبانی تاریخی، فیزیولوژیکی، روان‌شناسی، جامعه‌شناختی و بیومکانیکی به عنوان مبانی تربیت بدنی نام می‌برند که اصول و مفاهیم اساسی از این مبانی سرچشمه می‌گیرند. بریویک^۳ معتقد است ورزش حامل ارزش‌های اجتماعی است (ورزش‌های عمومی و گروهی حامل ارزش‌های ایده‌آلیستی و مدرن هستند، ورزش‌های ویژه حامل ارزش‌های مادی‌گرایانه و مدرن می‌باشند و نتیجه دیگر ورزش‌ها در هر دوره تکامل جوامع بشری، حامل ارزش‌های همان دوره بوده‌اند) (۷).

هیگس^۴ در خصوص ورزش و مذهب می‌گوید: همان طور که عمل تابع و سایه‌ای از فکر است، بین مذهب و ورزش نیز چنین رابطه‌ای وجود دارد و هر یک می‌تواند تابع دیگری باشد. البته بستگی دارد که از چه زاویه‌ای بنگریم. پریش^۵، ورزش را مذهبی می‌داند که نه مذهب خالص است و نه امر غیرمذهبی، بلکه ورزش را مذهبی می‌داند که مزیت‌ها و خصایص ویژه خودش را دارد. برخی ورزش را یک مذهب فردی می‌دانند، حتی بهتر از یهودیت و مسیحیت. بر اساس نظریه وی، ورزش می‌تواند یک راه صحیح به امور مقدس و روحانی و شاید به سمت امور اخلاقی گشوده و آن را تقویت کند. نویسنده مقاله معتقد است ورزش و فعالیت باید با اندیشه همراه شود، زیرا هم به ما تجربه روحانی می‌دهد و هم موجب می‌شود در محیط‌های اجتماعی مانند بازار و خانواده به احساس‌های طبیعی چون عدالت و خوب بودن توجه کنیم (۸).

روش‌شناسی تحقیق

در این پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شده است تا بتوان سخن‌ها و پیام‌های مرتبط با موضوع را تفسیر و تحلیل کرد. نظر به ارتباط بین تعلیم و تربیت با تربیت بدنی، نیاز به بررسی کتاب‌های

1- Wuest

2- Bucher

3- Breivik

4- Higgs

5- Prebish

تربیت اسلامی است و نیز باید مراجعاتی به قرآن و حدیث کرد.

تجزیه و تحلیل محتوا یکی از روش‌های جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات در علوم اجتماعی و انسانی است که اخیراً مورد توجه زیادی قرار گرفته است. در این روش پژوهشگر به جای آنکه نگرش‌ها، باورها و دیدگاه‌های افراد را از طریق پرسشنامه مورد سنجش قرار دهد، پیام‌هایی را که آنان توصیه کرده‌اند مورد بررسی قرار می‌دهند.

تجزیه و تحلیل محتوا یکی از روش‌های جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات در علوم اجتماعی و انسانی است که اخیراً مورد توجه زیادی قرار گرفته است. در این روش پژوهشگر به جای آنکه نگرش‌ها، باورها و دیدگاه‌های افراد را از طریق پرسشنامه مورد سنجش قرار دهد، پیام‌هایی را که آنان تولید کرده‌اند مورد بررسی قرار می‌دهد.

تحلیل محتوا، به کارگیری روش‌های علمی برای بررسی محتوای مدارک آسنادی است. نمونه‌ها در این روش همان آساند هستند. همچنین این روش، فنی برای یافتن نتایج (پژوهش) از طریق تعیین عینی و منتظم ویژگی‌های مشخص پیام‌هاست. این تعریف، تحلیل محتوا را محدود به روش‌های کمی نمی‌داند و نیز استنتاج درباره معنای پنهان پیام‌ها را مجاز دانسته و آن را به توصیف ویژگی‌های آشکار پیام‌ها محدود نمی‌سازد (۶). در اینجا از روش کیفی تحلیل محتوا استفاده شده و به معانی پنهان پیام‌ها نیز توجه شده است.

نتایج

نتایج پژوهش با توجه به مباحث آن در سه قسمت ارائه می‌شود.

الف) امکان ارتباط بین علم و دین تحت "علم دینی"

نظریه‌های مربوط به ارتباط علم و دین، دو دسته‌اند: دسته اول به وجود ارتباط اعتقاد ندارند، زیرا علم و دین را دو مقوله جدا از هم می‌دانند که بحث ما به این دسته بر نمی‌گردد؛ دسته دوم معتقد به وجود ارتباطند، اما در نوع و چگونگی ارتباط اختلاف نظر دارند. منظور از علم در "علم دینی"، علوم تجربی و منظور از علوم تجربی، صرفاً علوم تجربی انسانی است، مثل روان‌شناسی اسلامی و جامعه‌شناسی اسلامی.

درباره معرفت‌شناسی دو دیدگاه وجود دارد: الف) وحدت‌گرایی و ب) کثرت‌گرایی. بر اساس نوعی از کثرت‌گرایی معرفت‌شناختی که آن را کثرت‌گرایی تداخلی می‌نامند، تعبیر "علم دینی" دست کم

در یک حالت، تعبیری با معناست (۳). از این رو بین علم و دین می‌توان پیوندی برقرار کرد، به طوری که معرفت‌های دینی بتوانند در صورت‌بندی نظریه‌ها و فرضیه‌های علمی، الهام‌بخش و تأثیرگذار باشند که از این رهگذر، "علم دینی" به طور نظری مفهوم پیدا می‌کند. البته چنانچه این فرضیه‌ها به روش تجربی محک زده پذیرفته شوند، در این صورت "علم دینی" در عمل تحقق می‌پذیرد.

تمام علوم تجربی طبیعی و علوم اجتماعی دارای پیش‌فرض‌های قوی متافیزیکی‌اند. این پیش‌فرض‌ها می‌توانند خدا باور و دینی باشند یا غیردینی که بر حسب هر کدام از این نوع پیش‌فرض‌های متافیزیکی، "علم دینی" و "علم غیردینی" معنا دار می‌شود. بین اسلام به عنوان یک دین الهی و علوم تجربی نیز این پیوند برقرار است. البته منظور این نیست که علوم دانشگاهی را به قرآن و حدیث برگردانیم یا مسائل متافیزیکی را تفسیر تجربی کنیم.

نتیجه اینکه علم تربیت‌بدنی هم به عنوان یک علم کاربردی می‌تواند صبغه اسلامی به خود بگیرد، یعنی اصولاً علم تربیت‌بدنی اسلامی از بعد نظری امکان‌پذیر است و چنانچه آموزه‌های دینی به قدر کافی در قرآن و حدیث یافت شود، در شکل‌دهی نظریه‌های تربیت‌بدنی می‌توان از آنها الهام گرفت و در مقام عمل، علم تربیت‌بدنی اسلامی را محقق کرد.

ب) اهداف تربیت‌بدنی

اهداف یک مکتب تربیتی، بر اساس بینش خاصی است که به انسان و نظام ارزشی ایده‌آل او دارد، از این رو برای تبیین اهداف تربیت‌بدنی به شناخت انسان و بیان ویژگی‌های او نیازمندیم. اهداف علاوه بر آنکه انتها و جهت مسیر را روشن می‌سازند، به واسطه اشرافی که بر اصول دارند، در تدوین آنها می‌توانند به ما کمک کنند. بنابراین اهداف تربیتی ممکن است برخی از اصول را مجاز بشمارند و مانع استخراج برخی دیگر باشند، چنانکه ممکن است برخی از اصول را در صدر و برخی دیگر را در ذیل بنشانند (۲). اهداف تربیت‌بدنی از اهداف تربیت‌اسلامی جدا نیست و باید در آن جهت بوده و متناقض با آن نباشد.

با توجه به ارتباط فرد با خدا، خودش و دیگران، اهداف تربیت‌بدنی در رابطه با خدا، همان اهداف غایی محسوب می‌شوند. هدف غایی آن باید همان هدف غایی تربیت‌اسلامی (قرب الهی) باشد. در هدف غایی، بدن به منزله مرکبی است که مقدمات نیل به این هدف را فراهم می‌کند و در صورت تربیت و قدرتمند کردن بدن، این مرکب با نیرومندی هر چه تمام‌تر، سریع‌تر و مطمئن‌تر ما را به مقصد می‌رساند.

اهداف واسطه‌ای (در ارتباط با فرد و جامعه)، در راستای اهداف غایی است که به طور جزئی‌تر مطرح شده تا اهداف غایی ملموس‌تر و روشن‌تر شود. ارتباط بین اهداف غایی و واسطه‌ای، طولی است ولی نه به معنای زمانی، بلکه تقدم منطقی مطرح است، در حالی که اهداف واسطه‌ای با هم ارتباط عرضی دارند. منظور از اهداف واسطه‌ای آن است که با فرض داشتن جسم سالم، نیرومند و با نشاط، بتوانیم به اهداف غایی دست یابیم.

اهداف جزئی تربیت‌بدنی، پایین‌ترین مرحله اهداف را تشکیل می‌دهد. با به دست آوردن اهداف جزئی و با تکیه بر این منزلگاه‌ها (جسم سالم، قوی و با نشاط) می‌توان به اهداف واسطه‌ای و غایی رسید. اهداف تربیت‌بدنی در تصویر ۱ به طور یکجا آورده شده‌است.

ج) مبانی، اصول و روش‌های تربیت‌بدنی

برای به دست آوردن اصول و مبانی، ابتدا باید تعریف دقیق و صحیحی از این واژه‌ها ارائه دهیم. واژه اصل در رشته‌های مختلف دانش بشری معانی متفاوتی دارد، زیرا علوم مذکور، در اهداف و تعاریف با یکدیگر اختلاف دارند. منظور از اصل در علوم تجربی (نظری)، قانونمندی‌های مربوط به موجودات است و مکانیزم‌های تغییر و تغیر را در آنها مورد توجه قرار می‌دهد. به شکل قضیه حاوی "است"، اظهار می‌شود (۲). برای مثال درجه حرارت جوش آب ۱۰۰ است. در علوم کاربردی (تعلیم و تربیت و تربیت‌بدنی) اصول، دستورالعمل کلی، راهنمای عمل و در صدد ایجاد یا کنترل تغییر است و به صورت قضیه‌ای بیان می‌شود که حاوی "باید" است (۲).

پس مبانی‌ای که تعلیم و تربیت بر آنها تکیه دارد، مجموعه قانونمندی‌های شناخته شده در علوم نظری (اصول آن علوم) چون روان‌شناسی و جامعه‌شناسی است و جنبه توصیفی دارند. از طرفی اصول تعلیم و تربیت، مجموعه دستوراتی است که با توجه به قانونمندی‌های مذکور به دست می‌آیند، جنبه تجویزی دارند و از مبانی گرفته می‌شوند، روش‌ها، راه‌های رسیدن به مقاصد مورد نظر اصول هستند، حالت پویا دارند، از جنس اصول و از آنها نیز گرفته می‌شوند، والی نسبت به اصول، دستورالعمل‌های جزئی‌ترند.

اگر چه در منابع اسلامی صحبتی از علوم نظری و کاربردی نیست، لیکن به طور مشابه قانونمندی‌های کلی (ویژگی‌های انسان) را که جنبه توصیفی دارند و دستورالعمل‌های کلی را که جنبه تجویزی دارند، می‌توان پیدا کرد. ویژگی‌های عمومی انسان را به منزله مبانی تربیت در نظر گرفته اصول تربیت را از آنها استخراج می‌کنیم. چنانچه هر سه قسمت (مبنا، اصل و روش) در منابع اسلامی یافت

نشد، سعی می‌کنیم با اتکا به یکی از آنها دو مورد دیگر را استنباط کنیم که تحت عنوان مبنا، اصل یا روش توضیح داده می‌شود (۲).

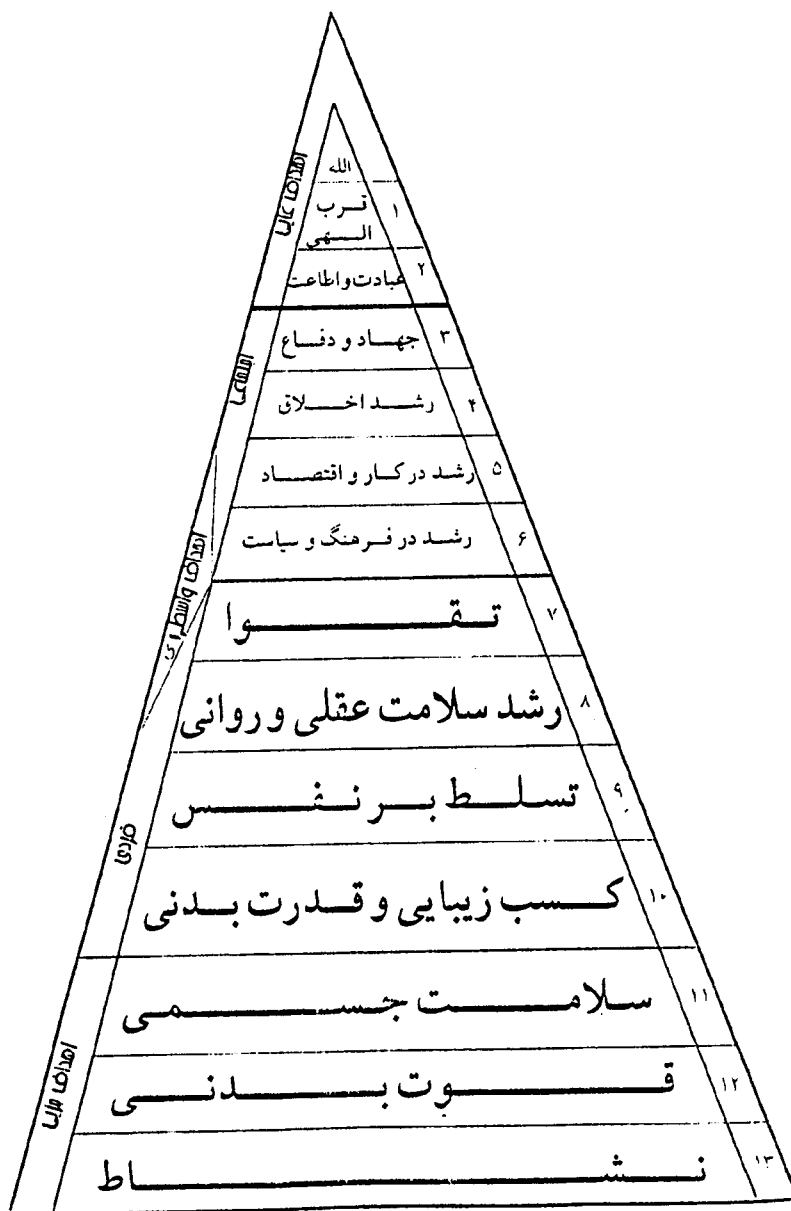
با توجه به تعاریف مذکور، چون تربیت بدنی هم یک علم کاربردی است (در صدد ایجاد تغییرات مطلوب در وضعیت بدنی «در نتیجه در وضعیت روحی» است)، می‌توان تعاریف و مفاهیم یادشده را در مورد مبانی، اصول و روش‌های تربیت بدنی نیز صادق دانست. مبانی در دو قسمت فردی و اجتماعی بیان می‌شود. مبانی فردی با توجه به دو بعدی بودن انسان، اتحاد نفس و بدن و ... و مبانی اجتماعی با توجه به اینکه وضعیت بدنی در نحوه برقراری روابط اجتماعی مؤثر است، بیان می‌شود. اصول نیز همچون مبانی به دو نوع فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود. برای هر اصل چندین روش ذکر می‌گردد که با توجه به شرایط زمانی و مکانی قابل تغییرند. مبانی، اصول و روش‌های به دست آمده در تصویر ۲ آورده شده است. برای مثال در مبنای پنجم، کرامت و بزرگواری، یکی از ویژگی‌های انسان راکه در قرآن بدان اشاره شده به عنوان مبنا در نظر می‌گیریم. اصل حاصل از این مبنا، حفظ عزت انسان است. روش‌های حاصل از این اصل، خدشه‌دار نشدن عزت ورزشی در ارتباط با مؤمنان و بیگانگان است.

بحث و نتیجه‌گیری

در تدوین نظری اهداف، مبانی، اصول و روش‌های تربیت بدنی از دیدگاه اسلام، مسئله اول این بود که آیا می‌توان بین دین اسلام و علم تربیت بدنی ارتباط برقرار کرد و آیا اصولاً رابطه‌ای بین این دو وجود دارد تا تربیت بدنی اسلامی امکان‌پذیر شود؟ نتایج پژوهش نشان داد که به طور نظری این ارتباط امکان دارد، یعنی آموزه‌های اسلامی می‌توانند الهام‌بخش فرضیه‌ها و نظریه‌های علم تربیت بدنی قرار گیرند. این رابطه ضمن تدوین اهداف، مبانی و اصول تربیت بدنی در اسلام، عملاً محسوس و ملموس بود. مهم این است که از این دیدگاه‌ها در عمل استفاده شود و عملکرد تربیت بدنی مورد ارزیابی قرار گیرد، بدین وسیله می‌توان به تربیت بدنی موجود صبغه اسلامی داد. کمبود دیدگاه‌های اسلامی در تربیت بدنی کنونی و عمل نشدن به آن، کاملاً مشهود است.

برخی از مشکلات کنونی ورزش، ناشی از کم توجهی به اهداف غایی تربیت بدنی (عبودیت و قرب الهی)، هدف شدن ورزش، کم توجهی به فضایل اخلاقی، بی توجهی به کسب قدرت نفسانی و تقدم آن بر قدرت جسمی، کمبود معنویت در ورزش، تبلیغات ناصحیح بعضی از مطبوعات و رسانه‌های ورزشی است. از این رو باید به «اصول و مبانی دینی» تربیت بدنی، بیشتر توجه و عمل به آن

خواسته شود. اگر تربیت بدنی کنونی را با مبانی دینی به دست آمده بسنجیم، میزان عمل به آن مشخص می‌شود. همچنین بهتر است مبحث مبانی دینی تربیت بدنی در درس اصول و مبانی گنجانده شود.

تصویر ۱: اهداف غایی، واسطه‌ای و جزئی تربیت بدنی در تربیت اسلامی

روش ها	اصول (تربیت بدنی)	مبانی (تربیت بدنی)		
۱- یاد خدا ۲- توکل بر خدا ۳- حمد و سپاسگزاری	تأمین سلامت و قدرت جسم و روح	اول	دو بعدی بودن انسان	۱
۱- رعایت اصول سلامت ۲- پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی	تغییر در وضعیت بدن	دوم		
۱- دادن بیش صحیح ۲- تحکیم ایمان به خدا به کمک ذکر ۳- پرورش فضایل و مبارزه با رذایل اخلاقی	تحول در روح	سوم		
۱- تبیین غایت فعالیت های بدنی ۲- تعیین حدود برای فعالیت های بدنی ۳- استفاده از قدرت بدنی در جهت خدمت به جامعه	برقراری رابطه وسیله - هدف میان بدن و نفس	چهارم	اصالت نفس	۲
انجام ریاضت های مشروع	اولویت دادن به قدرت نفسانی	پنجم		
۱- جهاد و روزه ۲- اطاعت از خدا ۳- گذشت و انصاف	ادای زکات بدن	ششم	توانایی های بدن همچون سپرده هایی الهی در نزد انسان	۳
۱- پرهیز از ورزش های مضر ۲- افراط نکردن در فعالیت بدنی	ضرر نرساندن به بدن	هفتم		
۱- همراهی قدرت با امانت ۲- همراهی قدرت با دانایی	سوق دادن قدرت در جهت خدا	هشتم	خدا مبدأ و منشأ همه قدرت ها	۴
۱- حفظ عزت ورزشی در ارتباط با مؤمنان ۲- حفظ عزت در ارتباطات ورزشی با بیگانگان	حفظ عزت	نهم	کرامت و بزرگواری	۵
۱- رعایت مراحل سنی ۲- رعایت توان و ظرفیت بدنی ۳- رعایت جنسیت	رعایت اعتدال در فعالیت های بدنی	دهم	مراحل تحولی در ضعف و قوت بدنی	۶
۱- زمینه سازی ۲- الگودهی	اصلاح شرایط (زمانی، مکانی و اجتماعی)	یازدهم	تأثیرگذاری شرایط	۷

تصویر ۲: مبانی، اصول و روش های تربیت بدنی در تربیت اسلامی

منابع و مأخذ

۱. آرنولد، پیتر. جی. "جنبه‌های اخلاقی تربیت حرکتی، اثرات فعالیت بدنی بر کودکان (مجموعه مقالات)"، ترجمه کاشف و مجتهدی، تهران، انتشارات اداره کل آموزش و پرورش، ۱۳۷۲.
  ۲. باقری، خسرو. "نگاهی دوباره به تربیت اسلامی". تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۶.
  ۳. باقری، خسرو. "معنا و بی معنایی در علم دینی". فصلنامه حوزه دانشگاه تهران، سال پنجم، ۱۳۷۷، شماره‌های ۱۶ و ۱۷ صص ۱۶ - ۲۶.
  ۴. سیج، جورج، اج. "اثرات فعالیت بدنی بر رشد اجتماعی کودکان، اثرات فعالیت بدنی بر کودکان (مجموعه مقالات)". ترجمه کاشف و مجتهدی، تهران، انتشارات اداره کل آموزش و پرورش، ۱۳۷۲.
  ۵. وست، دیورا و بوچر، چالز. "مبانی تربیت بدنی و ورزش"، ترجمه احمد آزاد. تهران، انتشارات کمیته ملی المپیک، ۱۳۷۴.
  ۶. هولستی، ال، آر. "تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی". ترجمه نادر سالارزاده امیری. تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۳.
7. Breivik, G. "President address philosophic society as a carrier of social Values". *Journal of the philosophy of Sport*. 1998. Vol. XXV. P 103-118.
8. Higgs, R.J. "Review essay. Sport and religion, religion and Sport : The meeting of scared and profane". *Journal of the philosophy of sport* . 1996. Vol. XXIII.P 104-109.
9. Kitamura, K. "A philosophical inquiry into the essence of physical activity : An analysis of the concept of the human being in TAO XING ZHI". *Abstracts : New Horizons of Human Movement*. 1988. Vol. II SOS COC. Seoul.
10. Parry, J. "Philosophy and Sport Science". *Abstracts : New Horizons of Human Movement*. 1988. Vol. II. SOSCO.C.Seoul.